

Alaquàs, crònica escurçada d'una tragèdia valenciana

Al meu País l'oratge ens té mania. No hi fa bondat allò que dels núvols collim. La gent oblida on són els rierols, barrancs, inclús rius i el seu domini. Les empreses no mesuren on fan el cau. Les autoritats miren cap a un altre lloc i ara el que deien abans «del vell el consell», no té audiència, ningú no els hi fa cas.

Aquest cronista vingué al món en una casa d'Alaquàs on a la darrera seua és terme municipal d'Aldaia. Diverses vegades ha estat testimoni d'avingudes, si no tan fortes sí prou semblants, encara que no amb la potència i magnitud d'aquesta ocasió. La nit del 29 d'octubre, a poqueta nit, una gran turmenta feia un gran espectacle de trons i llamps i ens atemoria pel seu gran aparell. A la vila no hi plovia molt, però no és de la nostra pluja que haurem de tindre por sinó la de les comarques de l'interior que assoleixen cotes més altes de nivell d'on ens ve el pitjor.

La nit del 29 d'octubre la catàstrofe prengué reialme, feu el seu niu i s'hi va enquistar. Més enllà de les 9 de la nit ens avisaren des de Xiva que venia molta aigua. Molta aigua pel barranc de Poio. D'aquest naix el *Barranquet* que passa per Aldaia i fa el seu camí, per la part nord d'Alaquàs, el meu poble. Aquesta situació és coneguda històricament perquè hi ha un cicle, no ponderat, de repetir barrancades. Llavors tot el veïnat era al carrer i ens disposarem a protegir les portes posant un tauler de fusta i tapant les juntes amb algeps o silicona i també amb bromera sintètica. La veritat fon que del temps que ens avisaren fins a l'arribada de l'aigua, no hi hagué temps d'assegurar-nos. Amb una fúria brandant i una potència mai vista, oferia un espectacle dantesc. Mobles, roba, branques, llibres i cotxes, cotxes, cotxes..., cap de nosaltres ens creiem el que veiem: ara la catàstrofe se n'emportava una dona; «Déu meu, que no s'ofegue» criden els qui la veuen i no poden fer res. Al poc un jove arriscat la pessiga i la salva.

Portes de fusta arrancades per l'envit d'aquella aigua amarronada que havia furtat el tiny marró als rierols, barrancs, camps i eres. Ara se'n va la llum; llanternes,

ciris, frontals i tot el que ens fera llum era benvingut. La riuada no s'atura, segueix i una boira sedosa fa nit a Alaquàs. Desconeguem cap precedent semblant al que patim ara. La tragèdia viscuda era impensable. Alguna cosa no rutlla bé i pren altres dreceres que no coneguem. Però l'endemà amaneix el poble com si una bèstia haguera fet nit entre nosaltres. Les persones, estupefactes, ens mirem uns als altres com si despertàrem havent somiat; somiat, però la realitat ens demostra que no és cap il·lusió. Quasi mig poble ha rebut la visita de la DANA.

Com esteu? Tots bé gràcies. I la casa? Mal molt mal. Ara mateix encetem la neteja. Passa'm un poal. Teniu un martell? I la teua mare? Et deixe la pala.

Esperem remei, ajut... Però no ve per cap lloc. Demà... no res. Tres, quatre, cinc dies. Una setmana i a la fi ve una colla de voluntaris. Família, amics i coneguts ens criden per telèfon, però no podem comunicar-nos; no funcionen les línies! Diuen que ara ve altra DANA amb menys força que la primera cal preparar-s'hi. Autoritats locals donen instruccions. Se'n va el subministrament elèctric. Diuen que l'aigua de l'aixeta no és potable. Gestions de paperassa, ajuntament, assegurança. Familiars malalts que no podem portar a l'hospital perquè les autoritats diuen que les carreteres són per als bombers, Creu Roja, tècnics, sanitaris i altres.

Una altra setmana més i ja en van dues. Ve l'exercit. El fang està per tot, piles de cotxes malmesos entrebanquen i alenteixen els treballs de neteja i altres. No van els autobusos, tampoc el tren. El Centre de Salut d'Alaquàs no funciona; hem d'anar a un altre poble. Persones que han d'anar a dormir a casa de familiars o coneguts que els acullen amb diligència i bona voluntat.

Hi fan presència alguns mosquits; cal portar mascaretes. S'hi va recuperant la ciutat, Alaquàs no ix a les notícies, però acull els xiquets d'una escola d'Aldaia -Platero y yo- que ha quedat inservible; aquest esdeveniment va tenir difusió. Tenim coneguts molt afectats amb problemes de personalitat, temors, quimeres, memòria permanent així com malsons i altres.

Aquesta catàstrofe els alaquasers i les alaquaseres no la podrem oblidar. La lliçó romandrà amb nosaltres temps; força temps. Si els qui poden endreçar el que, sistemàticament, s'ha fet malament, no van per feina, qui sap si hi haurà algun remei. Altrament tornarem a tindre riuada.

El meu País no té memòria. Som el País de l'endemà.

Alaquàs, 2 de desembre 2024

ELL

(Amb motiu de la gota freda)

El teníeu amb vosaltres
antes que les forces vives.

Primer que els mercaders
que els venedors de núvols,
i abans que tots els judes;
amb vosaltres el teníeu.

El seu rostre diu que ja és mort.
Pels ulls i la boca no trau sang,
vessa fang i vomita l'argila que
han pastat els enemics de la raó.
Mireu la Santa Faç, trobareu
cares conegudes i familiars,
d'amics o veïns, de companys
als qui la tragèdia ha ferit,
i esperen pacients; conhort.

Amb els patiments d'Utiel, Ell.
Amb els morts de Paiporta
Amb els oblidats d'Aldaia
Amb els darrers d'Algemesí
Amb els angoixats de Xiva.
Ell amb tots els morts del País.

Amb els qui ploren de tot cor,
amb aquells que es penedeixen
i demanen entesa i perdó.
Ell, que a tots considera i entén,
el vostre plor eixugarà. Escolteu-lo...

Veniu a mi els desconhortats
els qui teniu fam i set de justícia.
Jo estaré amb vosaltres
fins més enllà de la memòria.
Farem més festa al cel
per un mentider penedit...
que pels sacerdots del temple
que pels mandataris arrogants
que pels qui neguen la raó.

Això proclamà i prometé.
Escolteu a dins del cor
ara endurit per l'amargor
i la fel que heu engolit,
perquè vos compadirà, Ell.

Després de mort, Jesús amb vosaltres.

Alaquàs, desembre. Any de la tragèdia

OBSERVATORI

- *Dies irae* -

El rovell d'ou fuig per
la ratlla que se'l menja.
Abans de passar fulla,
tiny platges i teulats
d'aquell llum esplendorós i rogent
que haurem agraït al llarg del dia.
Cavil·lós i esgotat, no pot oblidar
el que el jorn li ha parat a taula:
el desori, la misèria... la mort!

Llavors, el major astre,
haurà d'inflar pit i
engendrar altra jornada
per cridar els elements
i posar-los enteniment.
Encetant el diari caminàs,
mira d'apropar-se allà on
un devessall potent i inhumà
ha deixat empremta
de per vida; de per vides!
Prova d'escalfar més que mai
però uns núvols miserables,
malcarats i desvergonyits
es refan i no renuncien
a posar més obstacles.

Fa vindre vent de ponent per
eixugar ulls aigualits i argilosos
i conhortar als qui tenen
una cadira buida a taula.
Pels qui s'encomanen allà
on pensen retrobar

/ germans furtats

/ amors lapidats

/ records malmenats

/ vides compartides

que s'amunteguen dins els pits
fins a esclatar en llàgrimes
de memòria i dol.

L'astre major, estupefacte,
guaita el formiguer i poc entén.
Boires i negacions
entelen la taca ferida.
Els qui neguen i els
qui defensen alcen
odis i propostes
amb paret mitgera.
Ferim la natura, llavors
ella clama i es refà.
Ara la història esdevé
tragèdia;

no tenim memòria.

Alaquàs, novembre 2024